

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв**

Кафедра образотворчого мистецтва і дизайну

**ВИРАЗНІ МОЖЛИВОСТІ ГРАФІЧНИХ ТЕХНІК В РОБОТІ НАД
КНИЖКОВОЮ ІЛЮСТРАЦІЄЮ**

**Кваліфікаційна робота (проект)
Пояснювальна записка**
на здобуття ступеня вищої освіти “магістр”

Виконав: студент(ка)
Спеціальності 023 Образотворче
мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація
Освітньо-професійної (наукової)
програми Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Немченко Діана Дмитрівна

Керівник доцент Курак С.П.
Рецензент старший викладач, кандидат
мистецтвознавства Чумаченко О.А.

Херсон – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Графіка як вид образотворчого мистецтва.	
1.1. Техніки графіки.....	5
1.2. Книжкова графіка.....	7
РОЗДІЛ 2. Ілюстрування друкованих видань.	
2.1. Виразні можливості вибраної техніки ілюстрування.....	11
2.2. Етапи виконання ілюстрацій літературного твору.....	12
ВИСНОВКИ	17
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	19

ВСТУП

Графічне оформлення книги, а особливо створення гармонійних ілюстрацій є досить складним процесом і від якості виконаної роботи залежить як і загальний вигляд книги так і враження від неї у читачів. Оформлення книги полегшує сприйняття тексту та візуально вигідніше виділяє її з-поміж інших, ілюстрації які супроводжують історії описані у книзі оживляють текст та надають читачу достатньо візуального матеріалу для роздумів та занурення у світ книги.

На сьогоднішній день у книжковому мистецтві з'являються все нові стилі та напрямлення, завдяки сучасним можливостям реалізації задумів ілюстраторів. На жаль не всі художники та видавництва відповідально відносяться до своєї роботи, тому не рідко на полицях книгарень можна зустріти неякісно оформлені книги, що безумовно є проблемою в розвитку книжкового мистецтва. Наслідком цієї проблеми є суттєве погіршення якості оформлення сучасних видань.

Саме цим і зумовлюється актуальність даної теми. Вивчення основ різноманітних видів роботи на теми конструювання книги, а також різних технік виконання ілюстрацій дає можливість опанувати велику різноманітність і багатство художніх засобів, методів зображення і технічних прийомів створення художньо декоративних творів книжкової графіки.

Саме тому, **темою** нашої творчої роботи є **«Виразні можливості графічних технік в роботі над книжковою ілюстрацією»**.

Метою роботи є виразні можливості графічних технік та створення книжкової ілюстрації.

Завдання дипломної роботи:

1. Проаналізувати літературні джерела з визначеної теми.
2. Розглянути техніки графіки.
3. Дослідити книжкову графіку.
4. Розглянути виразні можливості вибраної техніки ілюстрування.

5. Розкрити етапи виконання ілюстрації літературного твору.

Об'єктом дослідження є виконання творчої роботи книжкової ілюстрації.

Наукова новизна одержаних результатів. Створення серії оригінальних авторських робіт, до твору М.В. Гоголя Ніч перед Різдвом.

Практичне значення одержаних результатів. У кваліфікаційній роботі , описані положення та дослідження що мають теоретичне значення, і можуть бути виконані для створення наукових (учбових) методичних вказівок, курсових робіт і т. п .

Предметом дослідження є процес створення книжкової ілюстрації.

Апробація результатів дослідження кваліфікаційної роботи на Всеукраїнській (із міжнародною участю) науково-практичної конференції жовтня 2020 року, м. Херсон). Результати дослідження викладені у кваліфікаційній роботі, опубліковані у збірнику наукових статей «Магістерські студії» (№2020) на тему « Засоби виразності при створенні ілюстрацій до літературних творів ». У статті розглянута історія розвитку ілюстрації та можливості використання засобів виразності при створенні ілюстрацій до літературних творів.

Структура пояснювальної записки складається зі вступу, двох розділів, чотирьох підрозділів, висновку та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1

Графіка як вид образотворчого мистецтва

1.1 . Техніки графіка.

Графіка це різновид мистецтва, назва якого походить від грецького слова, що в перекладі означає "пишу, дряпаю, малюю". Графіку можна вважати основою всіх образотворчих мистецтв. Основним засобом створення художнього образу у графіці виступає - лінія, штрих, які творять контур предмету або фігури. З-поміж якого, малюнок - це найдавніший вид графіки, з нього і починається зародження образотворчого мистецтва.

З епохи Відродження малюнок набуває самостійного значення у формі ескізів, альбомних замальовок, етюдів, які виконуються із застосуванням багатьох засобів: олівця,, крейди, сангіни, пера, пензликів і різних сортів чорнил, туші. Малюнок відносяться до традиційних технік і є основою для різних графічних технік.

Окрім малюнку існують інші техніки графіки: акварель, ксилографія, офорт, літографія, ліногравюра, монотипія.

Акварель - одна з найпопулярніших технік в книжкових ілюстраціях. І способів її застосування просто не злічити - хтось працює рівними технічними відмиваннями , хтось плямами по-сирому, хтось виробляє все детально і тонко, хтось взагалі не дбає про те, щоб плями фарби і контури збігалися. Акварель - матеріал прозорий, тому світлі тони в роботі виходять там, де фарби на папері немає або дуже мало, а темні - там, де кілька шарів або взята насичена фарба. Якщо кожен наступний мазок робить роботу темніше, малювати темні фігури на світлому тлі легко.

Ксилографія (високий друк) – зображення, виконане різцями на дерев'яній поверхні. Художники використовують грушу, дуб, бук, самшит. Дерев'яну поверхню ретельно шліфують і навіть загладжують воском. Малюнок вирізують так само, як і на ліногравюрі, але велика

твердість дерева дозволяє збагатити зображення дрібницями, деталями. Виконувати таку роботу складніше.

Офорт (глибокий друк) – це гравюра на металі, виконана механічним або хімічним способом. Відбиток – естамп теж умовно називається офортом. Велика різноманітність манер, художня виразність яких невідтворна у інших видах друку, естетично та емоційно багата, зробила офорт найпоширенішою технікою художнього друку [17, с.17].

Літографія –(плоский друк). Найменування терміна походить від двох грецьких слів «літос» - «камінь» і «графо» - «пишу». Особливої виразності можливо досягти, поєднуючи декілька технік літографії. Їх співвідношення обумовлено творчим задумом автора. Літографією також прийнято називати саму техніку друку і твір мистецтва, створений на її основі.

Ліногравюра (високий друк) - є способом друку, заснованим на вирізанні малюнку ручним способом на лінолеумі. У поліграфії, техніка ліногравюри відноситься до ілюстративного друкованого виду (спосіб друку, який відрізняється від плоского і глибокого друку тим, що при друку пробільні елементи не торкаються паперу).

Монотипія (плоский друк) – з усіх технік станкової графіки монотипія є найбільш рухливою, простішою, яка має безліч прийомів, засобів художньої виразності, що надають творам експресивності. Техніка монотипії полягає у нанесенні фарби на скляну поверхню чи відшліфовану металеву платівку з подальшим друком зображення на папері. Одержаний відтиск залишається єдиним і неповторним.

Техніка монотипія надає можливість виконати відтиск, коли більшість фарби залишається на листі паперу. Іноді можна виконати і подальші відтиски, але вони будуть нижчої якості, наприклад, другий відтиск називається «привидом».

Сам процес створення монотипії винайдено ще в 1640-х роках Дж. Кастільоне (1609–1664, італійським художником), який відомий своїми рисунками і монотипіями [18, с.419].

Отже, можна стверджувати, що графічні техніки зазнали значних змін в порівнянні з часів їх становлення. На початку XXI століття складніше стає її технологія і більше ускладнюється фактура відбитка та колірне рішення. Сьогодні використовуються абстрактні, футуристичні форми, найбільш властиві імпровізаційному мистецтву. Розвиток графічних технік в цьому напрямку дає яскраві творчі рішення. Сучасні митці продовжують пошуки нових засобів і методів для збагачення графічних технік.

1.2. Книжкова графіка.

Книжкова графіка - один з видів графічного мистецтва. Сюди відносяться, книжкові ілюстрації, заставки, літери, обкладинки, суперобкладинки. формат видання, основний шрифт, набору тексту. З рукописною книгою з давніх-давен і середніх століть багато в чому пов'язана історія малюнка, а з друкованою книгою – розвиток друкованої гравюри.

Основне завдання книжкової графіки є - оформлення та ілюстрування книги. До складу оформлення книги відносять її формат видання , композиційну побудову текстового набору . Обкладинку, титульний лист, шмуцтитул. Ілюстрування книги - вирішує завдання образного розкриття літературного тексту за допомогою малюнків (ілюстрацій різного виду) [10].

Обкладинка – це покриття книги, в якому знаходиться книжковий блок. Рішення обкладинки повинне додавати книзі естетичного виду та викликати зацікавленість глядача, розкривати основний зміст, стиль та образний стрій, водночас давати точну характеристики книги.

На обкладинці повинні бути шрифтові елементи які вказують на основні дані (автор та назва).

Форзац - титульний лист – права і ліва половини першого розвороту книги. Титул складається з складних шрифтових елементів, які пояснюють заголовок та дані видавництва. Інколи ці дані розповсюджуються на ліву сторінку – контртитул.

Фронтиспис - на лівій сторінці титульного розвороту розміщується ілюстрація або портрет автора.

Шмуцтитулами - це окрема сторінка, де розміщують заголовок частин розділу книги, або малюнок.

Суперобкладинка «супер» - зверху, над) називається художньо вирішене покриття книги поверх обкладинки [16, с. 6].

Заставка - невеличка композиція орнаментального характеру або у вигляді малюнка, відкриває який-небудь розділ тексту.

Кінцівка - невеличкий малюнок чи орнаментальний мотив, завершальний останню сторінку будь-якого розділу або всієї книги.

Ініціал - початкова буква в тексті книги, створені художником.

Спуском або спусковий смугою - називають першу сторінку тексту книги [5].

Особливу роль відіграє ілюстратор та його творчість у книзі. Практика та теорія ілюстрування вирішують складні проблеми образної інтерпретації літературних творів в графічному відтворенні.

Розглядається необхідність та можливість втілення сюжету через ілюстрації, їх стилістична відповідність, асоціативні підходи художника до тексту, глибина осмислення та оригінальність трактування авторських ідей. Ілюстрація має створюватися як результат активного ставлення до тексту, має нести доповнення і розвиток тексту, бути з текстом єдиним цілим. Ілюстрації не повинні суперечити стилю автора та збігатися зі стилем художника .

На сьогоднішній день художників графіків готує низка профільних вузів, існує мистецька школа з вивіреними роками традиціями. Ілюстратори поєднують в своїх роботах різноманітні техніки та

технології, працюючи з різними матеріалами. Технічний прогрес та розвиток графічних редакторів дає змогу поєднувати різноманітні прийоми, створюючи складні технологічно роботи.

«Епоха постмодернізму сприяла тому, що книжкові ілюстратори використовують синтез багатьох стильових напрямків та технік, при цьому вільно інтерпретуючи своє візуальне бачення тексту. Класичні техніки естампу, а також графічного рисунку (і навіть живопису) – туш, графіт, акварель, пастель, кольорові олівці та лінери, темпера, акрил, мішані техніки, аплікація, колаж тощо – все ще затребувані у графічному дизайні, водночас, комп'ютерна графіка все активніше інтегрується у сферу книжкової індустрії, дозволивши художникам розвивати ідеї, які при ручній роботі були б занадто трудомісткими» [11, с. 159].

Художній образ як основна категорія творчості завжди лежав в основі рішення: зорового тлумачення класичного літературного тексту. Сам по собі образ - засіб візуальної комунікації. І як комунікант характеризується рядом параметрів, які фіксують відмінності візуальних і вербальних образів : - швидкість сприйняття візуального образу значно вище: частки секунди на усвідомлення малюнка проти кількох

хвилин на прочитання відповідного тексту; - візуальний образ володіє наочністю і переконливою ясністю, тобто здатністю стати легко більш прийнятною візуально і логічно; - образ не вимагає перекладу. У випадку з ілюструванням класичної літератури цікавий зворотний ефект: коли оригінальний текст, перекладений на іноземні мови, виявляється супроводжений візуальним рядом, більш глибоко розкриває ідейний зміст твору, ніж художниками - носіями мови оригіналу; - образ емоційніше впливає на читача / глядача, ніж текст [7 с. 59.].

Отже книжкова графіка - вид візуальної комунікації, передає художні образи автора літературного твору через візуальні форми глядачеві. Візуальне послання художника - ілюстрація - за історію

існування книги зазнала значних змін, пройшовши шлях від формального прикрашення книжкового листа до самостійної художньої одиниці. Книжкова графіка була і є важливою частиною книгодрукування. Бо вона допомагає краще розуміти текст твору, а у сучасному світі передача інформації графічно має велику перевагу. Бо окрім книг, ілюстрації перейшли і у веб - дизайн, технологічні презентації, форуми.

РОЗДІЛ 2

Ілюстрування друкованих видань

2.1. Виразні можливості вибраної техніки ілюстрування

Основоположною та закономірно похідною будь-якої книжкової ілюстрації є малюнок, який « образно розкриває літературний текст, підпорядковується змісту та стилю літературного твору, водночас прикрашаючи книгу та збагачуючи її декоративний лад.

Одними з найбільш затребуваних технік створення ілюстрацій в наш час є, нові техніки (комп'ютерна / векторна графіка, головною перевагою якої є можливість масштабування і певна ступінь мінімалізму), так і традиційні, до яких відносяться акварель і різні техніки гравюри.

Межі між графікою і живописом дуже рухливі, техніку акварелі часто відносять то в один, то в інший вид мистецтва, в залежності від того, в якій мірі використовується колір, що переважає в творі - лінія або пляма, та яке їх призначення. [4, с. 94].

Акварель - походить від латинського слова "aqua" – вода. Мальовнича техніка, яка використовує спеціальні акварельні фарби, при розчиненні у воді вони утворюють прозору суспензію пігменту, і дозволяють за рахунок цього створити ефект легкості і тонких колірних переходів.

Акварель - техніка зображення, що поєднує між собою особливості графіки (активну роль білого тла паперу в побудові зображення, відсутність специфічної рельєфності мазка, характерного для живопису темперою, гуашшю або маслом) і живопису. (багатство тону, побудова форми і простору кольором). Основна перевага акварелі – прозорість, яка відкриває великі можливості ілюстратору, для застосування тіні і об'єму.

Залежно від ступеня вологості паперу можна виділити такі акварельні техніки, як «Робота по-сухому» («італійська акварель»). і

«робота по-сирому» («англійська» акварель). Крім цього можна зустріти і комбінації цих прийомів.

Лесування - Акварельний малюнок робиться шарами, від світлих до темних тонів, таким чином, найтемніший колір отримуємо шляхом нанесення одного шару на інший доти, поки не вийде бажана глибина. Ця техніка нанесення фарби шарами називається "лесування". За технологією кожен кольоровий шар повинен повністю просохнути до того, як на нього буде покладено наступний шар. Це "класична" акварельна техніка. [20, с. 30].

Техніка лесування більш слухна в тривалих по виконанню роботах, а також при створенні закінчених композицій, книжкових ілюстрацій.

«Аля-прима» - виконуються короточасні етюди в один шар і відразу в повну силу насиченості фарб. У деяких випадках колірний начерк можна робити без попереднього рисунку олівцем, а відразу намічаючи пензлем основні силуети. Виконання окремих деталей на білому папері в акварельній техніці вимагає досвіду і навички [6, с. 43].

Змішана техніка - у творчому пошуку багато художників намагаються вийти за рамки класичної технології. Комбінування прийомів з різних технік називається «змішана техніка». Художники-аматори часто називають такий прийом «авторською технікою», що в більшості випадків не відповідає дійсності, так як мова йде просто про авторську компіляції різних прийомів або використанні нових прийомів з класичними матеріалами.

Акварель дає художнику масу переваг: тонкість, блиск і прозорість, та майже не знає контурних ліній, художник працює плавними колірними переходами, можливими завдяки її водній основі.

Крізь шар акварельної фарби завжди просвічує основа. Найчастіше це рельєфний папір, який допомагає фарбі краще закріпитися, а також робить роботу більш фактурною.

Поєднання колірних ліній і кольорової плями - найбільш поширена техніка колірної графіки. Лінія може нести однакове з плямою образотворче навантаження, може бути основою графічного рішення а також доповненням [1, с. 61].

Фактура основи зображення, може збагатити простий малюнок, зробити, його чітким або розмитим, легким або важким. Вона впливає і на сприйняття глядачем кольору. [2, с. 100].

Отже, на сьогоднішній день акварель посідає особливе місце в образотворчому мистецтві. Її можуть використовувати для створення як мальовничих, так і графічних творів - вибір лише за художником. Останнім часом популярність акварелі принесли різні серії ілюстрацій книг. Використовуючи всі можливі засоби художньої виразності, сучасний ілюстратор створює особливий вид образотворчого мистецтва, який впливає, як на дорослу, так і на дитячу аудиторію читачів, формуючи чуттєве сприйняття світу, розвиваючи естетичну сприйнятливність, сприяючи розкриттю літературного тексту через художні образи.

2.2. Етапи виконання ілюстрацій літературного твору

Мистецтво ілюстрації є самостійним видом образотворчого мистецтва. Найважливішими особливостями ілюстрації є її залежність від літературного тексту, а мета – доповнити в наочно – зорових образах оповідь автора.

Велика роль книжкової ілюстрації у розкритті ідейно-художнього своєрідності літературного твору, розуміння літературного тексту.

Оскільки художник-ілюстратор у книзі постає як творець і співавтор письменника, не просто відбиває у своїх малюнках світ літературного твору, але й дає трактування, зорову інтерпретацію, своє розуміння його подій й яскравих образів. [13, с.123].

Теорія та практика ілюстрування вирішують проблеми образної інтерпретації літературних творів в графічному відтворенні. Ілюстрація не повинна стилістично суперечити літературному твору.

Творча робота розпочалася з вибору теми . « Виразні можливості графічних технік в роботі над книжковою ілюстрацією». Та вирішили виконати серію ілюстрацій до повісті Н. В. Гоголя. Ніч перед Різдвом.

Етапи виконання ілюстрації до літературного твору :

- Вибір теми, сюжету та техніки для створення ілюстрації,
- виконання начерків, композиційні пошуки , та вибір формату,
- творча робота над обраним варіантом, виконання в кольорі.

Вирішення ілюстрацій вимагає вивчення певного історичного матеріалу замальовок побутових речей, одягу, а також різних начерків із навколишнього життя. вибору кращого варіанта, який буде основою ескізу ілюстрації. Для ілюстрації ми обрали епізоди, що найповніше розкривають зміст тексту.

В начерках ми розробляємо варіанти характерів персонажів, їхні рухи, композиційне положення один щодо одного.

Композиція є творчим аналізом у мистецтві і переконливо показує явища в художніх образах. Композиція в художньому творі будь-якого виду й жанру є основним складовим елементом, що організовує і зв'язує всі його частини в єдине ціле. [14, с. 4].

На основі безлічі замальовок, пошуків і стилізацій народжується задум. задум - це певний сюжет, або, як його називають в образотворчому мистецтві, «пластичний мотив».

Ескізів - пошуків має бути декілька, бо найперше рішення не завжди буває найліпшим. Зупинившись на найвдалішому ескізі, ми починаємо його деталізувати. В ілюстрації вкрай важливо не робити розбіжностей із текстом. Якщо написано, що сукня червона, а очі сині, то так і має бути в ілюстрації, а не навпаки. Для будь-якої зміни мусить бути змістовне пояснення. [13, с. 62].

Вибравши сюжет для ілюстрування, зробили начерки, визначились з композицією, та організували зображення в планах, визначились з форматом ілюстрацій, застосовуючи як засіб виразності рівновагу всіх елементів композиції. На цьому етапі варто відмовитись від дрібних деталей та зосередити увагу на головному. [15, с.112].

Завершальний етап включає в себе створення підсумкової серії ілюстрацій. Дотримуючись наведеним вище етапів, на завершальному етапі роботи вже склався певний творчий задум і рішення в якій техніці будуть виконані підсумкова ілюстрація. [8, с.5].

Остаточо розробивши і затвердивши ескізи, я перенесла їх на великий формат.

Підготовчий малюнок для акварелі має свої особливості. Олівець необхідно підгострити, як слід. Не можна використовувати дуже м'який олівець, графіт його розчиняється у воді, що приводить до бруду в фарбі. Олівець не повинен просвітлюватись через шар фарби, тому лінії виконують блідими, лаконічними. Для цього не потрібно сильно натискати графітний стержень до поверхні паперу. Малюнок наносити легкими рухами олівця.

В той же час чим точніший і виразніший рисунок, тим впевненішою буде робота кольором. Не можна забувати, що виправлення при роботі аквареллю майже неможливі. Тому необхідно наносити малюнок без помилок, без застосування навіть м'якої гумки, [3, с.21].

Закінчивши підготовчий малюнок я почала роботу акварельними фарбами з використанням змішаних технік. Застосовуючи в одній роботі як прийоми « по - мокрому » так і «по – сухому [19, с. 75].

Отже, Мистецтво ілюстрації є самостійним видом образотворчого мистецтва. Найважливішими особливостями ілюстрації є її залежність від літературного тексту, а мета – доповнити в наочно – зорових образах оповідь автора.

Велика роль книжкової ілюстрації у розкритті ідейно-художнього своєрідності літературного твору, розуміння літературного тексту. Творча робота розпочалася з вибору теми . « Виразні можливості графічних технік в роботі над книжковою ілюстрацією». Та вирішили виконати серію ілюстрацій до повісті Н. В. Гоголя. Ніч перед Різдом.

Етапи виконання ілюстрації до літературного твору :

- Вибір теми, сюжету та техніки для створення ілюстрації,
- виконання начерків, композиційні пошуки , та вибір формату,
- творча робота над обраним варіантом, виконання в кольорі.

У процесі роботи над створенням ілюстрацій до літературного твору було отримано безліч корисної інформації, отримані знання допомогли, досягти бажаних результатів та створити творчу роботу. [12, с. 24].

ВИСНОВКИ

Графіка це різновид мистецтва, назва якого походить від грецького слова, що в перекладі означає "пишу, дряпаю, малюю". Графіку можна вважати основою всіх образотворчих мистецтв.

Існують такі техніки графіки: акварель, ксилографія, офорт, літографія, ліногравюра, монотипія.

Можна стверджувати, що графічні техніки зазнали значних змін в порівнянні з часів їх становлення. На початку XXI століття складніше стає її технологія і більше ускладнюється фактура відбитка та колірне рішення. Сьогодні використовуються абстрактні, футуристичні форми, найбільш властиві імпровізаційному мистецтву. Розвиток графічних технік в цьому напрямку дає яскраві творчі рішення. Сучасні митці продовжують пошуки нових засобів і методів для збагачення графічних технік.

Книжкова графіка - вид візуальної комунікації, передає художні образи автора літературного твору через візуальні форми глядачеві. Візуальне послання художника - ілюстрація - за історію існування книги зазнала значних змін, пройшовши шлях від формального прикрашення книжкового листа до самостійної художньої одиниці.

Книжкова графіка була і є важливою частиною книгодрукування. Бо вона допомагає краще розуміти текст твору, а у сучасному світі передача інформації графічно має велику перевагу. Бо окрім книг, ілюстрації перейшли і у веб - дизайн, технологічні презентації, форуми..

На сьогоднішній день акварель посідає особливе місце в образотворчому мистецтві. Її можуть використовувати для створення як мальовничих, так і графічних творів - вибір лише за художником. Останнім часом популярність акварелі принесли різні серії ілюстрацій книг. Використовуючи всі можливі засоби художньої виразності,

сучасний ілюстратор створює особливий вид образотворчого мистецтва, який впливає, як на дорослу, так і на дитячу аудиторію

читачів, формуючи чуттєве сприйняття світу, розвиваючи естетичну сприйнятливність, сприяючи розкриттю літературного тексту через художні образи.

Етапи виконання серії ілюстрацій до повісті : Н. В. Гоголя. Ніч перед Різдвом: вибір теми, сюжету та техніки для створення ілюстрації, виконання начерків, композиційні пошуки , та вибір формату, творча робота над обраним варіантом, виконання в кольорі.

У процесі роботи над створенням ілюстрацій до літературного твору було отримано безліч корисної інформації, отримані знання допомогли, досягти бажаних результатів та створити творчу роботу.

Список використаних джерел

1. Бесчастнов Н.П. Цветная графика :Учеб. Пособие для студентов вузов / Н.П. Бесчастнов. – М : Гуманитар. изд. Центр ВЛАДОС, 2014. – с. 176.
2. Бесчастнов Н.П. Графика натюрморта:Учеб. Пособие для студентов вузов / Н.П. Бесчастнов. – М : Гуманитар. изд. Центр ВЛАДОС, 2014. –с. 255.
3. Берлач О. П., Галькун Т.Д., Тарасюк І. І. “Малярські техніки, методи і прийоми в станковому живопису”. Методичні рекомендації для студентів спеціальності Образотворче мистецтво”. / О.П. Берлач, Т.Д. Галькун, І.І. Тарасюк/ – Луцьк, 2017. – с. 68.
4. Владимирская А.О. Владимирский П.А. « Искусство для простых смертных. – М. : Издательский дом « Вильямс . – 2006. – с. 352.
5. Виданова Е.А., Гаврилов О.М. Работа над иллюстрацией как основа развития профессиональных навыков студентов Художественно-графического факультета // Интернет-журнал «Мир науки» 2016 .
6. Жердзицкий В.Е. Техніка «акварель» викладач кафедри живопису Харківська державна академія дизайну і мистецтв / В.Е. Жердзицкий, – 2007. – с. 45.
7. Железняк С. Н. Изобразительное искусство : учеб. для 5-го кл. общеобразоват. учеб. завед. / С. Н. Железняк, О. В. Ламонова. - К. : Генеза, 2013. - с. 176.
8. Издательское дело и полиграфия. Книжная графика: [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://referat.me/publishing/65078-knizhnaya-grafika>

9. Имшинецкая И. Креатив в рекламе : [Электронный ресурс] – 2014 – Режим доступа к ресурсу:
<http://evartist.narod.ru/text11/62.htm>
10. Книжная графика. Основные элементы книги : [Электронный ресурс] / Искусствоед.ру – сетевой ресурс об искусстве и культуре. – 2016 – Режим доступа к ресурсу:
<https://iskusstvoed.ru/2016/12/02/knizhnaja-grafika-osnovnye-jelementy-kn/>
11. Мельник О. « Комп'ютерна графіка у сучасній книжковій ілюстрації: проблеми техніки та стилю » / О. Мельник // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Сер. Мистецтвознавство. – 2015 – с. 161.
12. О Иванова, Е Аллахвердова Книжный магазин: 'Акварель. Практические советы; Иванова, О.; Аллахвердова, Е.; Изд-во: М.: АСТ, 2006. – с. 96.
13. Пушкар О. І. Ілюстрування : навчальний посібник для студентів "Видавничо-поліграфічна справа" / О. І. Пушкар, Т. Ю. Андрющенко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 128 с.
14. Посібник. Основи формальної композиції: для студентів напряму 6.020205 «Образотворче мистецтво» / Укладач О. А. Половна-Васильєва –Дніпропетровськ, Роял – Принт, 2015. – с. 34 .
15. Резніченко М. І. Образотворче мистецтво : / М. І. Резніченко, С. К. Трач. — Т : , 2015. с. 144.
16. Стринадкіна С. О. « Творчі проекти як ефективний засіб створення книги в дитячій студії образотворчого мистецтва » / С. О. Стринадкіна – 2017 – с.17.
17. Христенко В.Є. « Техніки авторського друку. Офорт, літографія, дереворит і лінорит, шовкотрафаретний друк» : Навч. Посіб. – Х.: Колорит, – 2004. – с. 143.

18. Храмова О. Яковець І. « Історія науки і техніки » / О. Храмова, І. Яковець // Вплив розвитку графічних технік на мистецтво в Україні – 2018 – с. 424.
19. Х. Харрисон «Энциклопедия акварельных техник» Москва, 2005. – с. 192.
20. Юлія Ф. Освітньо-виховний потенціал ілюстрації дитячої книги / Ф Юлія. // Сер. : Філософія, педагогіка, психологія – К : , 2014. – с. 255.